

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság igazgatójának

12/2023. számú Igazgatói utasítása

**A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
VAGYONKEZELÉSÉBEN LÉVŐ GYEPTERÜLETEK GAZDASÁGI HASZNOSÍTÁSÁNAK
TERMÉSZETVÉDELMI SZABÁLYZATA
MÓDOSÍTÁSÁNAK ÉS EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALÁSÁNAK
KIHIRDETÉSÉRŐL**

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának 8.2. valamint 44.5.5. pontjaiban foglaltak alapján jelen utasítás útján A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő gyepterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzatát módosításokkal egységes szerkezetben kihirdetem.

Kapják: A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság minden dolgozója és a gyepterületek kezeléssel érintett szerződéses partnerei.

Értesítés módja:

- elektronikusan - e-mailen a list-hnp@hnp.hu levelező listára kiküldéssel,
- belső hálózaton (link: <https://nextcloud.hnp.hu/f/10854932>) és
- hnp.hu honlapon (link: <https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/igazgatosag/dokumentumok/>) közzétéve.

Hatályba lépés: 2023. június 15. napja.

A szabályzat módosításának és egységes szerkezetbe foglalásának célja és indoka:

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság 2017. július 1-jén kihirdette a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő gyepterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat) módosításokkal egységes szerkezetben. A Szabályzat több pontja pontosításra szorult az eltelt évek során szerzett tapasztalatok és a gyepterületek hasznosításában való együttműködések kölcsönösségének és szabályozottságának biztosítása érdekében, melynek okán 2020-ban a Szabályzat felülvizsgálata és módosítása megtörtént. Az eltelt három év tapasztalatai alapján ismét szükségessé vált a Szabályzat megújítása.

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

**12/2023. számú igazgatói utasítás
A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő
gyepterületek gazdasági hasznosításának
természetvédelmi szabályzatáról**

(módosításokkal egységes szerkezetben)

Hatályba lépett: 2015. szeptember 01.

Módosítások:

1. módosítás és egységes szerkezetbe foglalás: 2020. augusztus 7.
2. módosítás és egységes szerkezetbe foglalás: 2023. június 15.

Tartalomjegyzék

Preambulum	4
1. § A Szabályzat hatálya	4
2. § Értelmező rendelkezések.....	4
3. § A gyepterület hasznosításának általános feltételei	6
4. § Gyepterületek legelőként való hasznosítása	8
5. § Gyepterület kaszálóként történő hasznosításának szabályai	9
6. § Az állattartó telepek használati rendje	11
7. § Pusztai utak közlekedési rendje.....	12
8. § Tűzok élőhelyekre vonatkozó különleges szabályok	12
9. § Partimadár élőhelyekre vonatkozó különleges szabályok.....	12
10. Záró rendelkezések.....	12
1. számú melléklet: Vonatkozó jogszabályok	14
1. számú függelék: Láncfüggönyös vadriasztó illusztráció	16
2. számú függelék: kizorító kaszálási formák	17
3. számú függelék: Műszaki ajánlás a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén	18
található, illetve létesítendő gémeskutak felújításához, építéséhez	18

Preambulum

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében álló gyepterület hasznosítású (elsődlegesen rét, illetve legelő művelési ágban nyilvántartott, másodsorban egyéb, az ingatlan-nyilvántartásban egyéb művelési ágban nyilvántartott, jellegükénél fogva már visszagyepesedett így gyepeként hasznosított területek) részben védett természeti területen helyezkednek el, melyekre a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) rendelkezései szerint speciális rendelkezések vonatkoznak, azok használata és hasznosítása kizárólag a természetvédelmi alapelvekkel és célokkal összhangban történhet.

1. § A Szabályzat hatálya

Jelen szabályzat a Magyar Állam kizárólagos tulajdonában, a Nemzeti Földügyi Központ tulajdonosi joggyakorlásában és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: HNPI) vagyonkezelésében álló gyepterületekre vonatkozik, és személyi hatálya mindazokra kiterjed, akik az adott terület(ek)en bármilyen jogcímen tevékenységet végeznek, vagy valamely tevékenység túréra kötelezettek. Ennélfogva jelen szabályzat hatálya kiterjed a HNPI vagyonkezelésében lévő összes gyepterület hasznosítására.

2. § Értelmező rendelkezések

- Művelési ág:** a rendszeres földhasznosítási módra tekintettel, a természetbeni állapotnak megfelelően a mező- és erdőgazdasági művelés alatt álló földrészleteket szántó, rét, legelő, kert, szőlő, gyümölcsös, nádas, erdő és fásított terület ill. halastóként kell nyilvántartani. Mező- és erdőgazdasági művelés alatt nem álló területet és a település belterületén az 1 hektárt meg nem haladó földrészleteket a fő hasznosítási mód vizsgálata nélkül egységesen művelés alól kivett területként kell nyilvántartani.¹
- Gyep:** A rétként vagy legelőként hasznosított területet jelenti.
Rét: Rét művelési ágban kell nyilvántartani azt a füves területet, amely fűtermését rendszeresen kaszálással hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként legeltetik.²
Legelő: Legelő művelési ágban kell nyilvántartani azt a füves területet, amelynek fűtermését rendszeresen legeltetéssel hasznosítják, tekintet nélkül arra, hogy esetenként kaszálják. *Fentiek túl legelő művelési ágban kell nyilvántartani még az Országos Erdőállomány Adattárban egyéb részleteként nyilvántartott, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületek közül a vadföld területét.*³ *Ide sorolandók azok a visszagyepesített, vagy természetes módon visszagyepesedett szántók és kivett művelési ágú területek, melyek természetvédelmi okok miatt csak legeltetéssel, vagy kaszálással hasznosíthatók. (a továbbiakban: gyepterület).*
- Használati szerződések:** A **használati típusú szerződések** a Ptk. Hatodik Könyv, Harmadik Részében, az Egyes Szerződések meghatározó XVII. Címben találhatóak.
- Hasznosítás:** a tulajdonosi joggyakorló vagy a nemzeti vagyon használója által a nemzeti vagyon birtoklásának, használatának, hasznok szedése jogának bármely - a tulajdonjog átruházását nem eredményező - jogcímen történő átengedése, ide nem értve a vagyonkezelésbe adást, valamint a haszonélvezeti jog alapítását;⁴
- Haszonbérleti szerződés:** Haszonbérleti szerződés alapján a haszonbérelő hasznot hajtó dolog időleges használatára vagy hasznot hajtó jog gyakorlására és hasznainak szedésére jogosult, és köteles ennek fejében haszonbért fizetni.⁵
- Bérleti szerződés:** Bérleti szerződés alapján a bérbeadó meghatározott dolog időleges használatának átengedésére, a bérelő a dolog átvételére és bérleti díj fizetésére köteles.⁶

¹ Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 23. § (2)-(3) bekezdés.

² Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtására kiadott 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 41. §

³ Forrás: Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtására kiadott 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 42. §

⁴ A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 3. § (1) bekezdés 4. pontja.

⁵ Ptk. 6:349. § (1) bekezdés.

⁶ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:331. § (1) bek.

7. **Földhasználó:** azon természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely állami vagyon tekintetében törvény vagy szerződés rendelkezése alapján, bármely jogcímen nemzeti vagyont birtokol, használ, szedi annak hasznait, kivéve a tulajdonosi joggyakorló.
8. **Natura 2000 terület** (európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű terület): külön jogszabályban meghatározott különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek kijelölt terület, illetve az Európai Unió által jóváhagyott különleges természetmegőrzési, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület;⁷
9. **Védett természeti érték (természetvédelmi érték):** törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;⁸
10. **Védett természeti terület:** törvény vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület.⁹
11. **Építmény:** építési tevékenységgel létrehozott, illetve késztermékként az építési helyszínre szállított, - rendeltetésére, szerkezeti megoldására, anyagára, készülségi fokára és kiterjedésére tekintet nélkül - minden olyan helyhez kötött műszaki alkotás, amely a terepszint, a víz vagy az azok alatti talaj, illetve azok feletti légtér megváltoztatásával, beépítésével jön létre (az építmény az épület és műtárgy gyűjtőfogalma)¹⁰
12. **Természetvédelmi kezelő:** A védett természeti területek természetvédelmi kezeléséért felelős szervek a nemzeti park igazgatóságok (NPI). Szintén jogszabály rendelkezik arról, hogy védett és fokozottan védett természeti értékek, illetve természeti területek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat általánosságban az NPI-k látják el, kivéve azokat a feladatokat, amelyeket más szerv vagy természetes személy köteles ellátni.¹¹
13. **Természetvédelmi kezelői/Vagyonkezelői hozzájárulás:** a nemzeti park igazgatóság által a terület hasznosítója részére, valamely természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos feladat ellátása céljából adott írásbeli hozzájárulás.
14. **Természetvédelmi Őrszolgálat:** Az igazgatóságok Természetvédelmi Őrszolgálatai (a továbbiakban: Természetvédelmi Őrszolgálat) a 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 4. §-a szerinti kijelölés alapján, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény, az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény, annak végrehajtási rendeletei, a természetvédelmi őrkre, illetve őrszolgálatokra vonatkozó részletes szabályokról szóló 4/2000. (I. 21.) Korm. rendelet, valamint a Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet szerint működő, egyenruhával és szolgálati lőfegyverrel ellátott, hivatalos személynek minősülő tagokból állnak.¹²
15. **Természetvédelmi őr:** A természeti értékek és területek, különösen a védett természeti értékek és területek őrzése, megóvása, károsításának megelőzése érdekében - egyenruhával és szolgálati lőfegyverrel ellátott tagokból álló - természetvédelmi őrszolgálat működik.¹³ A természetvédelmi őr szolgálati feladatait a jogszabályokban, illetve a jogszabályok alapján kiadott a közjogi szervezetszabályozó eszközökben, a beosztási okiratban, illetve a munkaköri leírásában és a szolgálati felettes utasításaiban meghatározottak szerint látja el. Az állami természetvédelmi őr az igazgatóság működési területén külön jogszabályban meghatározott egyes szabálysértési hatósági.

⁷ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § h) pontja.

⁸ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § e) pont.

⁹ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 4. § g) pont.

¹⁰ az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 1. § 8. pont

¹¹ A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I.24.) AM utasítás 1.4. és 4.2. pontban foglaltak alapján.

¹² a nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás 15.1. pont

¹³ A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 59. § (1) bekezdés.

- 16. Út:** útnak tekintendő a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület (közút), illetőleg a magánterület (közforgalom elől el nem zárt magánút)¹⁴; A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 33. § (1) bek. c) pontja alapján az út kezelője a magánutak tekintetében annak a területnek a tulajdonosa, amelyen a magánút van; állami tulajdonban levő ingatlanon fekvő magánút esetében tulajdonosnak az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett kezelő (használó) tekintendő. A hivatkozott törvény 32. § (1) bek. 4. mondata szerint: „Magánútnak minősül továbbá az állam vagy az önkormányzat tulajdonában álló területen lévő, közforgalom elől elzárt út, az ingatlan-nyilvántartásban „kivett, saját használatú út” megnevezéssel nyilvántartott ingatlanon vezető út, továbbá az állam tulajdonában és a vízügyi igazgatási szerv kezelésében vagy vagyonkezelésében lévő elsőrendű árvízvédelmi fővonalakon a kerékpáros-forgalom számára megnyitott út.” Kizárólag az ingatlan-nyilvántartásban útként nyilvántartott területek minősülnek útnak, azaz nem tekinthetők útnak a gyepterületi művelési ágban nyilvántartott ingatlanokon kitaposott nyomvonalak, még ha azokat közlekedésre használják is.
- 17. Frontkasza:** a mellső felfüggesztésű, teljesítményleadó tengellyel (TLT) üzemeltetett vágószerkezetek.
- 18. Dobkasza:** A rotációs fűkaszák csoportjából, a felülről meghajtott, forgódobos kivitelű vágószerkezetek.
- 19. Vadriasztólánc:** a kaszálógéppel vagy elé szerelhető olyan vadriasztó eszköz, amely alkalmas arra, hogy a kaszálás során a magas növényzetben megbúvó állatokat elriassa, menekülésre készítse.¹⁵
- 20. Tűzvédelmi pászta:** a tűz terjedését megakadályozó beavatkozás, aminek a célja az éghető növényi részek részleges eltávolítása, vagy talajba forgatása. Ennek módja lehet szárzúzás, vagy legvégső esetben tárcsázás. Szántással tűzvédelmi pásztát kialakítani tilos! A tűzvédelmi pászta helyét és méretét a tűzoltás vezetővel egyeztetve, a természetvédelmi kezelő határozza meg. Tárcsázás esetén, a tűz eloltása után a tűzvédelmi pászta nyomvonalát azonnal hengerezéssel vissza kell tömöríteni!

3. § A gyepterület hasznosításának általános feltételei

(1) Védett és közösségi jelentőségű (Natura 2000 hálózathoz tartozó) gyepterület hasznosításához jogszabályi előírás alapján a területileg illetékes természetvédelmi hatóság külön engedélye¹⁶ (a továbbiakban: hatósági engedély), valamint a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulása szükséges. Vagyonkezelői hozzájárulás minden olyan gyepterület hasznosításához elengedhetetlen, amely a Magyar Állam tulajdonában és a HNPI vagyonkezelésében áll. Az adott terület elsődleges hasznosításához (legeltetés és kaszálás) szükséges hatósági engedélyt a HNPI szerzi be, míg minden további beavatkozásra feljogosító engedély (terület helyreállítása, téli legeltetés, stb.), illetve a vagyonkezelői hozzájárulás beszerzésének kötelezettsége a terület hasznosítóját terheli.

(2) Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, ló, szamár, bivaly legeltethető, illetve a legeltetett jószágállomány mennyiségének 5 %-át meghaladó kecsketartás esetén a HNPI természetvédelmi- és vagyonkezelői hozzájárulásával kecske legeltethető.

(3) Védett gyepterületen, illetve a HNPI vagyonkezelésében lévő területeken a vízi szárnyas (lúd, kacska) egyedi elbírálás alapján vagyonkezelői hozzájárulással tartható. Gyepterületen sertést a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulásával természetvédelmi előkezelési céllal, karámban, zárt területen lehet tartani. Ebet és házi macskát a területen tartani tilos! Kivételt képeznek ez alól az őrzésre, illetve terelésre használt őrző- és pásztorebek. A pásztorebeket nyakörvvel kell ellátni. Legeltetés során egy pásztor, egy időben legfeljebb 3 pásztorebet használhat a tereléshez. Az őrző- és pásztorebek nem kerülhetnek ki a pásztor

¹⁴ A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 1. számú függelék I./a) pontja.

¹⁵ Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételeinek részletes feltételeiről szóló 61/2009. (V. 14.) FVM rendelet 2. § 70. pont.

¹⁶ A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet. továbbá Tvt. 17. és 38. §

irányítása, felügyelete alól. Behajtáskor az ebeket (az esetleges szaporulatukkal együtt) el kell távolítani a területekről!

(4) A kihajtás - természetvédelmi szempontból - irányadó időpontja április 24., a behajtásé október 31. A november 1. napja és április 23. közötti legeltetés téli legeltetésnek minősül és a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Natura 2000 Kormányrendelet) 4. § (4) bek. b) pont alapján természetvédelmi hatóság engedélyéhez és a HNPI vagyongazdálkodási hozzájárulásához kötött. Az időjárás körülményektől és az útviszonyoktól függően a HNPI jogkövetkezmény nélkül a fenti dátumoknál későbbi, illetve korábbi kihajtást és behajtást is előírhat, vagy arra hozzájárulást adhat a hatósági engedélyekkel összhangban.

(5) A legeltetést és kaszálást akadályozó inváziós vagy természetvédelmi szempontból kedvezőtlen hatásokat kiváltó, nem inváziós növényzet megtelepedését elősegítő kidőlt fák gyepterületről történő eltávolítása a földhasználó feladata, amelyet köteles éves rendszerességgel elvégezni. A tevékenység vagyongazdálkodási hozzájárulás birtokában végezhető.

(6) A területen lévő, gazdálkodásból, vagy lakossági szemetelésből származó hulladékot a földhasználó köteles kéthavi rendszerességgel összegyűjteni, és elszállítani. Amennyiben az illegális hulladéklerakásról a HNPI-hez a „hulladékradar” alkalmazáson¹⁷ keresztül érkezik bejelentés, a HNPI tájékoztatását követően azt haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül köteles összegyűjteni és elszállítani.

(7) A földhasználó köteles gondoskodni a nem kívánatos cserjésedési folyamatok visszaszorításáról. A tevékenység („terület helyreállítása”, esetenként „kaszálás”) a földhasználó kérelmére kiadott vagyongazdálkodási hozzájárulás, valamint védett és Natura 2000 státuszú terület esetében természetvédelmi hatósági engedély birtokában végezhető. A hatósági engedély beszerzése a földhasználó feladata, kivéve, ha az Igazgatóság rendelkezik a tevékenységre szóló engedéllyel.

(8) A HNPI vagyongazdálkodásában álló gyepterületeken rendezvények tartásához az Igazgatóság vagyongazdálkodási hozzájárulását is be kell szerezni a vonatkozó engedélyek mellett, továbbá szükséges a földhasználati jog gyakorlójának hozzájárulása is.

(9) A gyepterületek kiegészítő szerves trágyázása, illetve azokon trágya depóniák kialakítása tilos!

(10) Az elgyomosodott területeken a mechanikus gyomirtást (kaszálás, szárzúzás, kiszúrás) vagyongazdálkodási hozzájárulás birtokában legkésőbb virágzáskor kell elvégezni, ügyelve arra, hogy a levágott egyedek se tudjanak később magot elszórni.

(11) A gyepeken megjelenő inváziós, vagy természetvédelmi szempontból kedvezőtlen hatásokat kiváltó nem inváziós növényzet mechanikus és vegyszeres irtása a bérlő kötelessége. A beavatkozás módját és időszakát az Igazgatóság vagyongazdálkodási hozzájárulásban határozza meg. A szükséges hatósági engedély és a vagyongazdálkodási hozzájárulás beszerzése a bérlő feladata.

(12) A gyepterületet megboronálni, megtárcsázni vagy bármilyen más mechanikai módszerrel fellazítani, felszaggatni tilos! Ez alól kivételt képez a visszagyepesedő területek őshonos és tájhozonyos fajokkal történő felülvetéséhez szükséges talajművelés / talaj-előkészítés (pl.: veresnadrág csenkesz, barázdált csenkesz, stb. - mely esetben a teljes talajforgatás tilos), illetve az állatok által okozott túráskár helyreállítása. A fentebb felsorolt munkák kizárólag a természetvédelmi hatóság engedélyével, és a HNPI vagyongazdálkodási hozzájárulásával végezhetőek! A tevékenységhez őshonos és tájhozonyos fajok szaporító anyaga használandó!

(13) Gombák és gyógynövények csak a HNPI előzetes vagyongazdálkodási hozzájárulásával gyűjthetők. Védett természeti területen ez a tevékenység a természetvédelmi hatóság engedélyéhez is kötött¹⁸.

(14) A gyepterületen a vagyongazdálkodási hozzájárulás nélküli tartózkodás, közlekedés és minden a bérelti szerződés körén kívül eső, előzetesen nem egyeztetett, a természetvédelmi érdekeket sértő tevékenység – különösen a területen előforduló nád aratása, növénygyűjtés, gombaszedés, turisták fogadása – az eset jellegéhez igazodóan közigazgatási-, szabálysértési- vagy büntetőeljárást vonhat maga után.

---

¹⁷ <https://hulladekradar.hu/>

¹⁸ Tvt. 28. § (1) bek. a) pont.

4. § Gyepterületek legelőként való hasznosítása

(1) Védett területen, illetve a HNPI vagyonkezelésében lévő gyepterületen bármilyen műtrágya, gyomirtó, peszticid, termésfokozó, valamint egyéb vegyszer használata és tárolása tilos, kivéve az agresszíven terjedő tájidegen fajok irtására használt gyomirtó szer használatát, melyhez hatósági engedély, valamint a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulása szükséges.

(2) Tisztító kaszálás elvégzése előtt előzetes vagyonkezelői hozzájárulás beszerzése szükséges. A hozzájárulást írásban kell kérelmezni a HNPI-től. A kérelem benyújtása történhet postai úton, személyesen a HNPI székhelyén, e-mailen (hnp@hnp.hu) valamint a HNPI hivatalos elektronikus elérhetőségére (hivatali kapu, melynek rövid neve: HNPI, KRID: 420306779). A kérelem benyújtására formanyomtatvány is rendelkezésre áll mely elérhető a HNPI hivatalos honlapján (link: <https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/igazgatosag/dokumentumok/>). A formanyomtatvány használata nem kötelező.

A vagyonkezelői hozzájárulás a Természetvédelmi Őrszolgálat területileg illetékes természetvédelmi őrre véleményének figyelembevételével adható ki.

(3) Az előzetesen engedélyezett természetvédelmi kezelés kivételével tilos a területek vagy takarmány (bálák) bármilyen célból végzett égetése. Tűz esetén a hasznosításba adott területen a tűzoltásban, a műszaki mentésben - ellenszolgáltatás nélkül - életkora, egészségi, fizikai állapota alapján elvárható személyes részvétellel, adatok közlésével a hasznosító fél kötelessége az oltás haladéktalan megkezdése¹⁹ (pl. víz, tűzcsapó használatával), illetve a tűzoltóság és a HNPI természetvédelmi őrnek²⁰ azonnali értesítése²¹. A tűz tovaterjedésének megakadályozására a gyepterület feltárásának, beszántása tilos! Közvetlen élet- és vagyonvédelmi veszélyhelyzet megelőzése vagy felszámolása érdekében a tűz továbbterjedésének megakadályozására a gyepterület tárcsázása kizárólag az illetékes természetvédelmi őr útmutatása és felügyelete alapján végezhető el. A szántással nem lehet tűzpáztát kialakítani! Amennyiben beavatkozásra kerül sor, a terület földhasználója köteles a tűzpáztát helyreállítani az illetékes természetvédelmi őrrel egyeztetett módon az Igazgatóság által meghatározott határidőn belül!

(4) Bármilyen, a terület vízháztartását befolyásoló beavatkozás (lecsapolás, feltöltés) csak természetvédelmi érdekből végezhető (kivéve az árvízi véstározást). A HNPI ilyen irányú beavatkozását a bérleti szerződés köteles. A földhasználó által kezdeményezett ilyen hatású tevékenység csak hatósági engedély és vagyonkezelői hozzájárulás birtokában végezhető. A földhasználó az általa észlelt, jelen bekezdésben szabályozott tevékenységet haladéktalanul köteles jelezni a Természetvédelmi Őrszolgálat irányába.

(5) Gyepterületen építmény csak külön hatósági engedéllyel, valamint a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulásával létesíthető, újítható fel, bővíthető, bontható, a munkát a védett területre érvényes építési szabályok betartásával lehet végezni (Tvt., illetve az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény stb.). További szabályokról a HNPI mindenkor hatályos, a legeltetéses állattartást szolgáló épületekkel kapcsolatos szabályzata rendelkezhet.

(6) A jószág itatására szolgáló kút kialakítása a hatályos jogszabályok figyelembe vételével és a természetvédelmi kezelő írásos hozzájárulásával történhet.

(7) A gyepterületeken villanypásztor, karám, kerítés kizárólag a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulásával, és a szükséges hatósági engedélyek birtokában létesíthető.

A hozzájárulás az alábbi körülmények közül legalább egy fennállása esetén bocsátható ki:

1. speciális természetvédelmi kezelési célok elérése (pl. lokális túllegeltetés, inváziós növényfajok visszaszorítása, legelésből kizárás bizonyos fajok, élőhelyek védelmében);
2. forgalmas utak, vasút mellett, baleset megelőzése illetve közlekedési veszélyhelyzet elhárítása érdekében;
3. állategészségügyi zárlat előírásainak teljesítése, kizárólag a zárlat időtartamára;

¹⁹ A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény 6. § (1) bekezdés.

²⁰ <https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/igazgatosag/oldal/a-hnpi-termeszetvedelmi-orszolgatala>

²¹ Veszély esetén értesítendő telefonszám: +36-30-269-6901

4. kihajtás után, átmeneti jelleggel a jószágálláshoz szoktatás idejére, az állatok éjszakai helyben tartása legfeljebb 0,3 ha kiterjedésben;
5. világörökségi területen kívüli védett természeti területeken a beékelődő szántók védelme;
6. vegyes állattartást (több haszonállatfaj együttes legeltetése) gyakorló szomszédos gazdálkodók közös területkezelésének megvalósítása céljából;

Nem telepíthető villanypásztor, kerítés vagy karám az alábbi indokok alapján:

1. a hagyományos pásztoroló tevékenység végleges kiváltására vagy tartós helyettesítésére;
2. kizárólag vagyon- és birtokvédelmi megfontolásokból;
3. szakaszolt legeltetés megvalósítása érdekében;
4. tűzok élőhelyeken, kivéve: jószágállás körbekerítése.

(8) Nem engedélyezhető továbbá a villanypásztor, kerítés, karám létesítése, ha az jelentős tájképrombolással, illetve terület-felaprózással jár. A villanypásztor csak ideiglenesen, legfeljebb a legeltetési szezon végéig telepíthető, behajtáskor azt a legelőről el kell távolítani. Karámot és kerítést csak fából, tájba illő megjelenéssel lehet építeni.

(9) A karám, kerítés, illetve villanypásztor kiviteléről, megjelenéséről a természetvédelmi kezelői és vagyonkezelői hozzájárulás rendelkezik, kiemelt szempont a tájképvédelem.

(10) A legeltetett állatok minimális és maximális létszámát legelőterületenként a HNPI határozza meg, illetve természetvédelmi érdekből hasznosítási korlátozásokat (pl. faj és fajta korlátozása, legeltetési időtartam korlátozása, térbeli korlátozások, adott év, adott időszakában használaton kívül tartandó területek meghatározása) is elrendelhet. Amennyiben szükséges, a HNPI adott év február 15-ig éves területkezelési tervet bocsájthat ki, melyben az adott birtoktest vagy nagyobb regionális egységre vonatkozó előírásokat fogalmazhat meg. Az előírások betartása a bérlő számára kötelező.

(11) Megújuló energia termelésére szolgáló szél erőmű, szélkerék létesítése tilos! Napenergia hasznosítására szolgáló eszköz (napelem, napkollektor) elhelyezéséhez a HNPI vagyonkezelési hozzájárulása szükséges.

(12) A haszonbérbe adott területeken található gémeskutak, mint egyedi tájértékek illetve az egyéb ásott kutak karbantartása, szükség szerinti felújítása és balesetmentesítése a bérlő kötelessége. A felújítás és karbantartás költségét a bérlő előlegezi és viseli, a HNPI-vel és/vagy a Magyar Állammal szemben vagyoni igény nem érvényesíthető. A felújítások során alkalmazandó beavatkozások tekintetében a HNPI által kiadott műszaki leírás²² kötelezően betartandóak. A gémeskutak karbantartását a haszonbérlő minden évben köteles elvégezni, a nem használt kutakat le kell fedni és körbe kell keríteni, melyet a Természetvédelmi Őrszolgálat szükség esetén dokumentáltan ellenőriz. A területileg illetékes természetvédelmi őrrrel egyeztetve a bérlőnek gondoskodni kell arról, hogy a fúrott kutak és csatlakozó létesítményeik (szivattyúállások) a tájképi értékeket ne károsítsák.

(13) A legelőre való kihajtás előtt az állatállomány belső paraziták elleni kezelését, minimum az alkalmazott szer lebomlási ideje előtt kell elvégezni. A HNPI a kezelések meglétét a állatorvosi igazolás bekérésével ellenőrizheti.

5. § Gyepterület kaszálóként történő hasznosításának szabályai

(1) Gyepterületek kaszálási szabályai:

- a) A kaszálást csak a HNPI vagyonkezelői hozzájárulása birtokában lehet megkezdeni. A hozzájárulást annak megkezdése előtt legalább 2 héttel, írásban kell kérelmezni a HNPI-től. A kérelem benyújtása történhet postai úton, személyesen a HNPI székhelyén, e-mailen (hnp@hnp.hu) valamint a HNPI hivatalos elektronikus elérhetőségére (hivatali kapu, melynek rövid neve: HNPI, KRID: 420306779). A

---

²² Lásd: 3. számú függelék.

kérelem benyújtására formanyomtatvány is rendelkezésre áll mely elérhető a HNPI hivatalos honlapján (link: <https://www.hnp.hu/hu/szervezeti-egyseg/igazgatosag/dokumentumok>).

A formanyomtatvány használata nem kötelező.

- b) A vagyonkezelői hozzájárulás a Természetvédelmi Őrszolgálat területileg illetékes természetvédelmi őre véleményének figyelembevételével adható ki.
- c) A kaszálásra vagyonkezelői hozzájárulással rendelkező bérlő köteles minden munkagép-kezelőt a vagyonkezelői hozzájárulás másolatával ellátni, amit a gépkezelőnek felszólításra az őt ellenőrző természetvédelmi őrnök fel kell mutatnia. Amennyiben a gépkezelő a vagyonkezelői hozzájárulás másolatával nem rendelkezik, vagy a kaszálási tevékenységet nem a bérleti szerződésben / vagyonkezelői hozzájárulásban rögzített helyen és módon végzi, a HNPI természetvédelmi őre / ellenőrzést végző dolgozója jogosult a munkát felfüggeszteni és a gépkezelőt a terület elhagyására felszólítani.
- d) A kaszálóként használt terület legalább 10%-át kaszátlanul kell hagyni, mely 10 %-ot lehetőleg – Natura 2000 területen kötelező jelleggel - minden évben a kaszáló más-más területrészén kell kijelölni, az illetékes természetvédelmi őrral előzetesen egyeztetve oly módon, hogy az egybefüggően lekaszált területek között legalább 6 méter szélességű búvósávokat kell hagyni. A kaszátlanul hagyott területek nem alkothatnak szigeteket, azaz a kaszátlanul hagyott búvósávok között az eredeti gyepmagasság folytonosságát biztosítani kell. A ténylegesen lekaszált terület kiterjedése legfeljebb a vagyonkezelői hozzájárulásban meghatározott területi mérték 90 %-a lehet.
- e) Natura 2000 és országos védettségi státusszal nem rendelkező területeken természetvédelmi indokból vagyonkezelői hozzájárulásban rögzített feltételek szerint különösen gyalogakáccal, selyemkóróval, kanadai aranyvesszővel vagy japán keserűfűvel fertőzött területeken a d) pontban meghatározott szabályok alól felmentés adható.

(2) A kaszálást főszabály szerint június 15-e után lehet megkezdeni, de a vagyonkezelő a kaszálási tevékenységek térben és időben változatos tájleptékű megvalósulása, mint természetvédelmi érdek alapján ettől korábbi és későbbi kezdési lehetőséget is meghatározhat. A szeptember 1-je vagy annál később esedékes őszi tisztító kaszálást kizárólag a HNPI vagyonkezelői hozzájárulásával lehet csak megkezdeni. A június 15-ét megelőző kaszálás esetén az illetékes természetvédelmi hatóság engedélyét a haszonbérlő külön eljárás során köteles beszerezni, amennyiben a HNPI az engedély beszerzése iránt nem intézkedett. Szeptember 1-ét követő anyaszéna betakarítása nem minősül tisztító kaszálásnak.

(3) Kaszálni csak napkeltétől napnyugtáig szabad. Az éjszakai munkavégzés a betakarítás valamennyi fázisára vonatkozóan (kaszálás, rendsodrozás, bálázás, szállítás) tilos!

(4) Amennyiben a gépkezelő védett vagy fokozottan védett madár (túzok, haris, hamvas rétihéja, réti fülesbagoly, stb.) fészkelését észleli a gyepterületen, úgy a munkavégzést haladéktanul köteles felfüggeszteni, és az illetékes természetvédelmi őrt telefonon értesíteni.

(5) A kaszálás befejezése után a bálázást az időjárás és a talajviszonyok függvényében mihamarabb el kell végezni és a területről a kaszálékot és bálákat legkésőbb a kaszálást követő 30 napon belül el kell szállítani. A bálák és a kaszálék elszállítása csak száraz talajon történhet.

(6) A kaszálón hulladék, bálakötöző zsinór, bálaháló, egyéb csomagolóanyag nem maradhat, annak eltávolítása a hasznosító kötelezettsége.

(7) A kaszálást a HNPI természetvédelmi őrei folyamatosan ellenőrzik, csapadékos időjárás esetén a bálák, a széna, vagy egyéb lekaszált növényzet kiszállítását ideiglenesen megtilthatják.

(8) Kaszálási tevékenység vagy kiszállítás, illetve egyéb közlekedés során sem sérülhet a gyepterület. A védett gyeptönkretétele természetkárosítást valósíthat meg, mely a helyreállítási kötelezettségen túl szankciót vonhat maga után! A helyreállítás engedélyköteles tevékenység, mely az engedélyben foglaltak szerint, az illetékes természetvédelmi őrral előzetesen egyeztetve történhet meg!

(9) A kaszálás általi pusztulások csökkentése érdekében **dobkaszta használata tilos!** Kaszálás során minden esetben láncfüggönyös vadriasztót kell használni, mely kitétel vonatkozik az erőgép elé szerelt frontkaszákra is! Frontkaszák kizárólag akkor használhatók, ha technikai kivitelezésük megfelel a vontatott, vagy függesztett kaszák használatára vonatkozó alábbi feltételeknek!

(10) A vadriasztó lánc a kaszálás során okozott természeti károk csökkentését szolgáló, a kasza előtt minimum 3 méterrel, annak teljes szélességében felfüggesztett láncfüggöny. A láncfüggöny egymástól 13-17 cm távolságban a tartószerkezethez rögzített, a talajfelszín legalább 10 cm-re megközelítő, a növényzet hatékony átfésülésére alkalmas súlyú láncok összessége. A fűtarló átlagos magassága nem lehet kevesebb 10 cm-nél. A kaszálás során, egy erőgépen használt eszközök vágásszélességének összege maximum 6 méter lehet. Kaszálás során a műveleti sebesség nem haladhatja meg a 8 km/h sebességet.

(11) A gépi kaszálás során kizárólag a „kiszorító kaszálási” módszert szabad alkalmazni. A kiszorító kaszálás lényege, hogy a traktorok a kaszálandó terület közepétől kifelé haladjanak, így az állatok végig lábon álló növényzetben rejtőzködve tudnak a kaszálatlan részek felé haladni.

(12) A kaszálandó területek körbevéágása (forgózása) tilos. Forgók kizárólag a táblák rövidebb oldalain alakíthatók ki. A táblák hosszirányú szegélyei minden esetben minimum 6 méter szélességben meghagyandók.

6. § Az állattartó telepek használati rendje

(1) A telepek környékén a gyomosodás megelőzése, illetve csökkentése végett az általában gyomosodott / gyomosodásra hajlamos területeken, a magérés előtt rendszeres mechanikus (nem vegyszeres) gyomirtást kell végezni! Különösen oda kell figyelni a mérgező és szúrós gyomok, valamint a tájidegen, illetve inváziós növényfajok (pl. parlagfű) irtására. A gyomirtást a haszonbérliő köteles saját költségén elvégezni.

(2) Az állattartó telep nem használható állattartáson kívül semmilyen más tevékenységre (az idénymunkákhoz használt gépek szükséges ideig történő tárolásán túl pl. tárolóként, gépállomásként nem funkcionálhat, stb.).

(3) A telepen keletkezett hulladékot külön, átmenetileg is elkülönítve kell tárolni! Az állattartó telepekről a hulladékot rendszeresen, de legkésőbb a behajtáskor el kell szállítani. Az összes keletkezett hulladék elszállításáról a bérlő köteles gondoskodni.

(4) A HNPI vagyonkezelésében lévő állattartó telepen és szomszédságában trágyakazlat létesíteni tilos, ezért a mélyalmos tartás esetén a kikerülő szerves trágyát közvetlenül a felhasználás helyére kell juttatni. A trágya elszállítása előtt az illetékes természetvédelmi őrt kötelezően értesíteni kell! A trágya szállítása csak száraz vagy fagyott talajviszonyok mellett végezhető!

(5) Gyepterületen lévő nyári szálláson tömegtakarmány tárolása tilos csak az illetékes természetvédelmi őrral történő előzetes egyeztetés alapján, kiemelt természetvédelmi indokoltság esetén engedélyezhető! A szérűskert helyét a HNPI természetvédelmi őrével közös bejáráson kell kijelölni.

(6) Védett területen jószágok kiegészítő takarmányozása talajfelszínre történő szétterítéssel nem megengedett. Ez alól kivételt képeznek a zárható állattartó létesítmények (hodály, szín, karám) talajfelszínei, amennyiben azok a nyári szállás, teleltető telep területén belül vannak kialakítva, elhelyezve.

(7) A HNPI-től bérelt állattartó telepeken az éjszakai megvilágítást csak indokolt esetben (személy- és vagyonbiztonság érdekében, az állattartással kapcsolatos tevékenységekhez, stb.) azok szükségességének időtartamára szabad üzemeltetni, törekedni kell a mozgásérzékelővel rendelkező lámpa használatára. Teljes éjszakai megvilágítás kizárólag a HNPI vagyonkezelői hozzájárulásának birtokában alkalmazható. Kültéri megvilágításhoz csak teljesen ernyőzött, síkbúrás világítóeszközöket szabad használni, amelyeket olyan módon kell kialakítani és karbantartani, hogy fényük kizárólag a vízszintes sík alá vetülhessen, fölé közvetlenül ne vetülhessen. A használt fényforrások meleg fényűek, maximálisan 2700 K színhőmérsékletűek lehetnek és fényáramuk nem haladhatja meg a kültéri munkahelyekre vonatkozó szabványos érték alsó határát.

7. § Pusztai utak közlekedési rendje

(1) A gyepterület használatához kötődő tevékenységek során, amennyiben a földhasználó gépjárművével (taposási) kárt, gyeppösszevágást okoz, köteles az érintett területet vagyonkezelői hozzájárulás és természetvédelmi hatósági engedély birtokában, annak feltételei szerint helyreállítani. A gyepeken új útvonalak kialakítása tilos!

(2) Az utak javítása, karbantartása kizárólag területet vagyonkezelői hozzájárulás és szükség szerint természetvédelmi hatósági engedély birtokában végezhető, különös tekintettel az útjavításhoz esetlegesen szükséges anyagnyerőhelyek kijelölésére, illetve azok elegyengetésére. Útjavításhoz tilos idegen anyag (pl. sóder, építési törmelék) felhasználása.

(3) A szilárd burkolat nélküli utakon esős időben, felázott talajviszonyok esetén a járművel történő közlekedést mellőzni kell.

(4) A közlekedést a HNPI természetvédelmi őre természetvédelmi érdekből, a védett fajok érdekében, az élőhelyük zavartalanságának biztosítása miatt, a kijelölt utakon is korlátozhatja.

8. § Tűzok élőhelyekre vonatkozó különleges szabályok

(1) A természetvédelmi kezelő által kijelölt tűzok dürgő helyeken a legeltetés május 15-e után kezdhető meg.

(2) A természetvédelmi kezelő által kijelölt tűzok költőhelyeken a legeltetés június 15-e után kezdhető meg.

(3) Tűzok élőhelyeken a legelőnyomás mértéke 0,2-0,4 ÁE/ha a teljes legeltetési időszakra vonatkozóan.

(4) Tűzok élőhelyeken kizárólag pásztoroló legeltetést lehet alkalmazni.

(5) A természetvédelmi kezelő által megjelölt tűzok költőhelyeken kaszálás július 15-e után lehetséges.

(6) Az adott évben az engedélyezett legeltetési/kaszálási időszak előtt a területeken gyalogosan és /vagy járművel közlekedni tilos.

9. § Partimadár élőhelyekre vonatkozó különleges szabályok

(1) A természetvédelmi kezelő által kijelölt partimadár élőhelyeken a legeltetés április 1-je után kezdhető meg – a szükséges engedélyek birtokában.

(2) A természetvédelmi kezelő által kijelölt partimadár élőhelyeken lokálisan intenzív legeltetést kell folytatni, kivéve a fészkelési időszakot (május 1- június 30).

(3) Partimadár élőhelyek lehatárolását térkép melléklet tartalmazza. A HNPI új partimadár előfordulások esetén a partimadár élőhelyeket természetvédelmi indokoltság miatt kibővítheti!

10. Záró rendelkezések

(1) A jelen Szabályzat illetve az előírt természetvédelmi szabályok be nem tartása esetén a HNPI eljárást kezdeményezhet az illetékes természetvédelmi hatóságnál, szabálysértési vagy büntetőeljárás hatóságnál, illetve a használati szerződés azonnali hatállyal a HNPI részéről egyoldalúan felmondható.

(2) Jelen szabályzat 2023. június 15. napján lép hatályba és a szabályzat rendelkezéseinek betartására kötelezett és abban érdekelt érintettek széles körének egyidejű tájékoztatása érdekében közzétételre kerül a HNPI hivatalos honlapján (link: <https://www.hnp.hu/hu>)

(3) Jelen szabályzat hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 14/2020. számú igazgatói utasítással kihirdetett szabályzat.

(4) A Szabályzatot ötévente felül kell vizsgálni és szükség esetén meg kell újítani, melynek felelőse a HNPI birtokügyi tevékenységet végző szervezeti egysége.

(5) A Szabályzatban nem rendezett alapfogalmakat, értelmező rendelkezéseket a vonatkozó ágazati jogszabályokban (lásd: 1. számú melléklet szerinti felsorolás) foglaltak szerint kell értelmezni, továbbá amely

tevékenységekre, mulasztásokra a Szabályzat nem terjed ki, a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseire a jogalkalmazás során figyelemmel kell lenni.

(6) A melléklet a Szabályzat szerves része. A függelék olyan, a Szabályzattól függetlenül keletkezett dokumentum, amely nem válik a Szabályzat részévé, csak (mivel a témával összefüggő többletinformációkat tartalmaz) indokolt a Szabályzat mellé csatolni. A függelék változtatása nem igényel rendeletmódosítást.

(7) A Szabályzat az Igazgatóság képviselője – igazgató – által fokozott biztonságú elektronikus aláírással kerül kiadmányozásra.

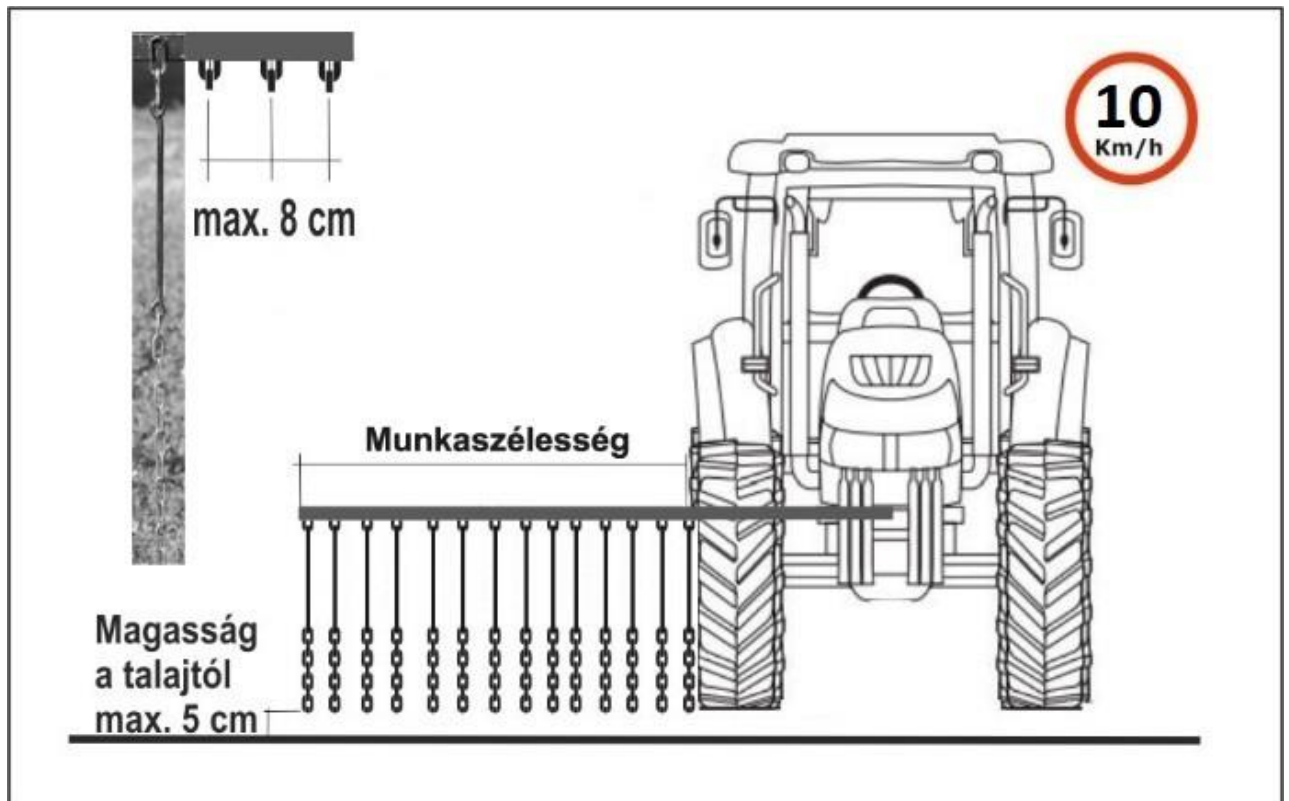
(8) A Szabályzat kizárólag elektronikus úton – az Igazgatóság belső információs rendszerén illetve hivatalos honlapon (hnp.hu) történő közzététellel - kerül kihirdetésre. A Szabályzat akkor minősül közzétettnek, amikor a címzettek számára hozzáférhetővé válik.

Debrecen, időbélyegző szerint

Medgyesi Gergely Árpád
igazgató

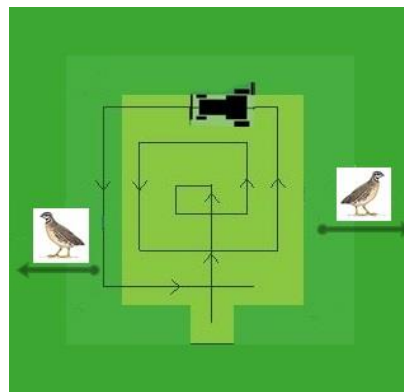
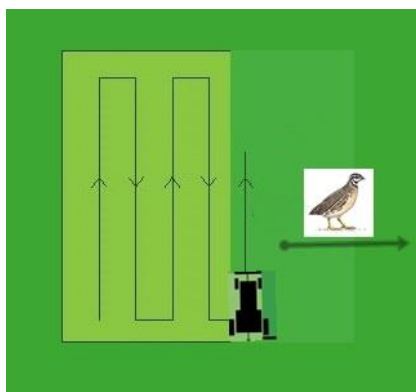
1. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600053.tv>)
2. A természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022.(XII. 30.) Kormányrendelet (link: [625/2022. \(XII. 30.\) Korm. rendelet](https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=625/2022.(XII.30.)Korm.rendelet))
3. a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0100013.kom>)
4. A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról 1997. évi CLIX. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700159.tv>)
5. A természetvédelmi örökre, illetve az őrszolgálatra vonatkozó részletes szabályokról szóló 4/2000. (I. 21.) Korm. rend. (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000004.kor>)
6. A Természetvédelmi Őrszolgálat Szolgálati Szabályzatáról szóló 9/2000. (V. 19.) KöM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000009.kom>)
7. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700106.tv>)
8. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300122.tv>)
9. A mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300212.tv>)
10. A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100196.tv>)
11. A Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000087.tv>)
12. A Nemzeti Földalapba tartozó földrészetek hasznosításának részletes szabályairól szóló 262/2010. (XI. 17.) Korm. rend. (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000262.kor>)
13. Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészetekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000014.kvv>)
14. A védett természeti területek és értékek nyilvántartásáról szóló 13/1997. (V. 28.) KTM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700013.ktm>)
15. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0400275.KOR>)
16. a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A0700269.KOR>)
17. a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700129.tv>)
18. az állami vagyonnal való gazdálkodásról szóló 254/2007. (X. 4.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700254.kor>)
19. a földhasználati nyilvántartás részletes szabályairól szóló 356/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700356.kor>)
20. a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300005.tv>)
21. a mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700017.tv>)
22. a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonkezelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról szóló 9/2020. (XII.23.) AM utasítás (link: <https://njt.hu/jogszabaly/2020-9-B0-7R>)

23. a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99600055.tv>)
24. a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0400079.fvm>)
25. az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII.29.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99900109.fvm>)
26. a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV.23.) FVM rendelet (link: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1000043.fvm>)

2. számú függelék: kiszorító kaszálási formák

3. számú függelék: Műszaki ajánlás a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található, illetve létesítendő gémeskutak felújításához, építéséhez

Kúttest:

A beomlott állapotú vagy hiányos téglájú kutak felső téglasorait újra kell rakni a további beomlás megakadályozására. Ajánlott a talajfelszín felett 3 új téglasor rakása a kút kiemelése érdekében. A kút közvetlen környezetének földdel történő feltöltését 2 évente el kell végezni az illetékes természetvédelmi őrrrel egyeztetett helyről. A feltöltéshez használt föld csak idegen anyagtól mentes lehet! Meglévő gémeskút helyett fúrt kút létesítése tilos.

Izaptalanítás, takarítás:

A kút takarításakor a kúttest tégláinak belső oldalát meg kell tisztítani. Az iszap kiszedését a legalsó téglasorig kell elvégezni. A legalsó téglasor alatt iszap kiszedése tilos! Izaptalanítást és a téglák tisztítását szükség esetén, de legalább 4 évente el kell végezni! A munkálatokat követően a kitermelt iszapot és egyéb anyagokat a területről haladéktalanul el kell szállítani.

Felépítmény:

A gémeskút felépítményét (káva, álló, köldök fa, ágas, gém, dézsa) keményfából, az ostort és csatornát (vályú) fenyőfából kell készíteni. A kút kávat - amennyiben fa anyagú - földbe helyezett fa oszlopokra kell rögzíteni! A felépítmény (tégla-, vagy beton káva, köldök fa, fém csatorna) stabil, használható állapotban lévő részeinek további használata, állagmegóvása szükséges. A használhatatlan állapotú betonból és téglából készült felépítmények fára cserélendők, a használható állapotú betonkáva megtartható. A felépítmény fából készült (káva, köldökfa, csatorna, ágas, gém, ostor, dézsa) stabil, használható állapotban lévő részeinek további használata, állagmegóvása szükséges. A felépítmény fémből készült (köldökfa, csatorna) stabil, használható állapotban lévő részeinek további használata, állagmegóvása szükséges. Köldökfa, csatorna fára, fémmre cserélhető. Fából készült felépítmények kizárólag fával újíthatók fel. Fából készült káva szarvasmarha legeltetése esetén körül karámolható.

Vályú:

Vályú anyaga beton, fém és fa lehet. A betonból készült stabil, használható állapotban lévő vályú további használata, állagmegóvása szükséges. Betonból készült vályú fémmre, fára cserélhető. Vályútartó anyaga beton, fém, fa lehet. Beton vályútartó fémmre, fára cserélhető. A vályútartó közvetlen környezetének földdel történő feltöltését 2 évente el kell végezni a természetvédelmi őrrrel egyeztetett helyről. Vályúkat a káva két oldalán egymással szemben kell elhelyezni.

Kút fedése:

Ajánlott a legeltetési idény végén a kúttestet egy legalább 5 cm vastag nádszövettel, egyéb deszkázattal lefedni, amelyet a kihajtás előtt el kell távolítani.

Fertőtlenítés:

Az illetékes körzeti hatósági- vagy ellátó állatorvos útmutatása alapján a természetvédelmi őrrrel egyeztetett módon.

